

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2025-971

30.9.2025

JBF Forsikring Gjensidig

Ulykke

Slagsmål – grovt uaktsomt – fremkallelse av forsikringstilfellet – 50 % avkortning – fal. § 13-9 - avvist.

Forsikrede ble skadet i forbindelse med et slagsmål. Hendelsen fant sted under en feiring, der forsikrede havnet i krangel med to personer. Et vitne som var edru og uten tilknytning til de involverte, forklarte i politiavhør at det var forsikrede som hadde initiert slagsmålet, og at han hadde oppført seg ufint på festen. Denne oppfatningen ble også bekreftet av et annet vitne. Forsikrede selv, og hans samboer, mente at forsikrede hadde blitt utsatt for et uprovosert angrep. Foretaket avkortet utbetalingen med 50 %. Saken reiste spørsmål om foretaket kunne avkorte som følge av at forsikrede grovt uaktsomt fremkalte forsikringstilfellet eller økte skadens omfang. Nemnda bemerket at en avklaring av hendelsesforløpet og ansvarsforholdene krevde muntlig bevisføring i domstolene. Nemnda avviste saken.

Saksfremstilling

Forsikrede ble skadet en natt som følge av voldshendelse.

Forsikrede ble kjørt med ambulanse til sykehus, hvor han fikk sterke smertestillende. I innkomstjournalen fra sykehuset fremgår:

Diagnosekoder: S09.9 Uspesifisert hodeskade

Bakgrunn: [...] mann. Fra tidligere ADHD og urinsyregikt.

Aktuelt: Kommer inn som traumeteam grunnet flere slag mot hode/nakke i forbindelse med en slåsskam kl 00.30 den [...]. Bevissthetstap. Etyl 2.0.

Primær - og sekundærundersøkelse uten funn. ABC-stabil. En del blod i ansiktet, men ingen kuttskader.

Det fremgår av politidokumentene at hendelsen oppstod under en feiring. Forsikrede ble avhørt av politiet, og opplyste slik forsikrede husket hendelsen at han og A hadde hatt en gøy tone som vanlig, og at det var "gutta stemning". Han kjente plutselig at A tok tak i han og slo han. Han forsøkte å stoppe det ved å si at nå må det ikke gå for langt. B blandet seg inn og slo fornærmede i ansiktet. Forsikrede kjente at han ble påført flere slag og spark og forsøkte å dekke seg til og var veldig redd. Det fremkommer videre at forsikrede skal ha drukket både shots og øl og følte seg "påvirket og ganske bedugget". Forsikrede oppga videre at A og B var "dritings".

Videre opplyste forsikrede at han hadde «vondt i hodet, øre, halse, nakke og spesielt nesen». Av bildene i politidokumentene dagen etter slagsmålet fremgår at forsikrede hadde merke på ryggen, bak øret, ved brystet, på skulderen, i pannen og på halsen. Forsikrede opplyste også at han syntes nesen sin var skjev.

Politiet foretok videre avhør av A og B, samt andre vitner som hadde vært til stede.

Et vitne som var edru og uten tilknytning til verken forsikrede eller A og B, uttalte at det hadde vært «ypping» mellom forsikrede og A og B gjennom kvelden. Videre forklarte hun at det så ut som at forsikrede tok kvelertak på A eller B med den ene hånden først, før han løftet armen mot den andre, og at det så ut som forsikrede skulle slå. Vitnet hadde da klar sikt mot de tre involverte, og sto ca. 2-3 meter unna. Forsikrede skal så ha slått en av de flere ganger i ryggen mens han lå med magen på bakken. Det ble også nevnt at forsikrede var «veldig kranglete, spydig og full», «ufin i språket» og at forsikrede hadde vært «veldig beruset». Videre at han hadde vært «motbydelig» mot alle han snakket med, og hatt en ubehagelig fremtoning. Et annet vitne bekreftet til politiet at han hadde samme inntrykk av forsikrede gjennom kvelden. Det ble også opplyst at flere valgte å dra fra festen tidligere på bakgrunn av måten forsikrede oppførte seg på.

Forsikredes samboer forklarte blant annet at hun var edru på festen, og at det hadde vært litt "guttastemning" mellom A og forsikrede hele kvelden. Videre at A eller B dyttet forsikrede mot en søyle inne i grillhytta, hvorpå forsikrede tok hendene ut og sa gjentatte ganger «nå må du gi deg, ellers kommer det her til å bli bråk». Videre at forsikrede løftet armene «mot brystet til [A], eller mot halsen». Hun stod da ved siden av forsikrede. Da dette skjedde, stod B rett bak dem og så at forsikrede løftet hendene. Han reagerte med å slå forsikrede med knyttneve i tinningen på venstre siden. Hun forklarte, i likhet med forsikrede, at det ikke har vært noen tidligere konflikter eller dårlig stemning mellom forsikrede og A og B.

AV politidokumentene fremkommer at A og B i avhør har forklart at det var forsikrede som startet konflikten.

Politiet henla saken 23.7.24 etter bevisets stilling.

I skademelding til foretaket 18.2.25 fremgår at forsikrede ble:

Utsatt for uprovosert vold av 2 berusede personer med gjentatte slag og spark mot hodet, nakke og overkropp. Saken er anmeldt og henlagt hos politiet

Videre at forsikrede hadde fått skader i form av «Synsforstyrrelser Tinnitus Psykiske plager».

Foretaket innhentet politidokumenter i saken 25.2.25, og opplyste 12.3.25 at det ville avkorte utbetalingen med 50 % under forsikringen, med henvisning til at det var overveiende sannsynlig at forsikrede grovt uaktsomt hadde fremkalt forsikringstilfellet eller økt skadens omfang. Det utbetalte erstatning for 5 % varig medisinsk invaliditet som følge av traumeutløst tinnitus samt for behandlingsutgifter på kr 3 788, og trakk fra avkortningen på 50 %.

Forsikrede har i det vesentlige anført at vilkårene for avkortning ikke er oppfylt. Foretaket har bevisbyrden og har ikke dokumentert at forsikrede har utvist grov uaktsomhet. Vitneutsagnene er tatt ut av kontekst, og foretaket har lagt avgjørende vekt på vitneutsagn som hevder at forsikrede «tok kvelertak på en av gjestene», og at dette var starten på voldshendelsen. Forsikrede mener at dette ikke stemmer. Personen som angrep forsikrede kom inn fra siden og slo han rett ned i bakken. Vedkommende som foretaket hevder forsikrede tok kvelertak på, var ikke den samme som slo forsikrede, men ble senere «dratt med» inn i hendelsen av den aggressive parten. Det gir et feilaktig og skjevt bilde å fremstille det som om forsikrede fremprovoserte slagsmålet når forsikrede faktisk var offer for et uprovosert fysisk angrep. Vitneavhørene som foretaket viser til er motstridende og preget av subjektive oppfatninger. Det fremgår ikke av politiets etterforskning at forsikrede var den som initierte volden. Forsikrede har konsekvent forklart at forsikrede ble angrepet uprovosert og utsatt for gjentatte slag og spark. Det er ikke tilstrekkelig dokumentert at forsikrede fysisk tok tak i noen eller yppet til bråk på en måte som gjør at forsikrede kan klandres for hendelsen. Selv om enkelte vitner har omtalt forsikredes oppførsel som «ubehagelig» eller «kranglete», er dette langt fra tilstrekkelig til å konstatere grov uaktsomhet i lovens forstand.

Videre har forsikrede anført at det ikke er årsakssammenheng mellom hans opptreden og skaden, samt at det er utilstrekkelig med bevis for dette. Foretaket har ingen konkret analyse utover generelle formuleringer og referanser til vitneutsagn. Foretaket har også urimelig lagt vekt på forsikredes promille som et sentralt argument for å forsterke skyld. Dette er i praksis en dobbel straff, og foretaket har brukt dette uten å vise til en konkret vurdering av promillens betydning for hendelsen. At forsikrede har fått tinnitus etter et kraftig slag i hodet, er et typisk resultat av vold som forsikrede ikke hadde kontroll over. Foretaket har ikke dokumentert at skadene ville vært redusert om han hadde opptrådt annerledes.

Forsikrede har også anført at foretakets vurdering av erstatningens størrelse er urimelig og ikke tar hensyn til hans økonomiske situasjon og helsemessige behov. Videre at foretaket har foretatt en skjønnsmessig avkortning på 50 %, uten at det fremgår hvordan dette tallet er beregnet. Dette fremstår som vilkårlig, og ikke forankret i en konkret vurdering av skyldgrad, skadeforløp eller økonomiske konsekvenser, slik fal. § 13-9 krever. En eventuell avkortning må i så fall være langt lavere.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at det kan avkorte utbetalingen med 50 %, som følge av at forsikrede "grovt uaktsomt" har "fremkalt forsikringstilfellet eller økt skadens omfang", jf. fal. § 13-9. Det er overveiende sannsynlig, basert på opplysningene som fremgår i politidokumentene, at forsikrede har medvirket til å fremprovosere situasjonen slik at det eskalerte til en slåsskamp i løpet av kvelden. Samlet sett må forsikredes handlinger anses som grov uaktsomme, og hans opptreden fremstår som sterkt klanderverdig den aktuelle kvelden. Forsikrede hadde et enkelt handlingsalternativ, ved at forsikrede kunne trukket seg tilbake/roet ned når forsikrede fikk beskjed om dette. Foretaket antar at forsikredes påvirkning av alkohol kan ha hatt betydning, men det medfører ikke at handlingen ikke kan anses som grov uaktsom i seg selv.

Når det gjelder avkortningens størrelse, er denne satt skjønnsmessig etter en konkret vurdering. Foretaket har lagt til grunn at det er snakk om forholdsvis lave beløp hva gjelder behandlingsutgifter og varig medisinsk invaliditet som følge av tinnitusplager. Videre er det i vurderingen sett hen til forsikredes oppførsel den aktuelle kvelden, at forsikrede selv har opptrådt sterkt klanderverdig, samt at det dreier seg om såpass lavt beløp at avkortningen ikke vil være av særlig betydning hva gjelder forsikredes økonomi eller overfor andre personer som er økonomisk avhengig av forsikrede.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder om foretaket kan avkorte utbetalingen med 50 %, herunder om forsikrede grovt uaktsomt har fremkalt forsikringstilfellet eller økt skadens omfang, jf. fal. § 13-9.

Etter nemndas oppfatning krever saken muntlig bevisføring (med avhør av involverte parter og sakkyndige) i domstolene for å avklare det nærmere hendelsesforløpet og ansvarsforholdene. Saken egnet seg derfor ikke for klagebehandling i Finansklagenemnda. Saken avvises derfor i medhold av vedtektene pkt. 4.1 bokstav d.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Birgitte Hagland (leder), Tonje Giertsen (bransjerepresentant), og Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).